

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

ภาษาอังกฤษถูกจัดอันดับว่าเป็นภาษาสากลของโลกที่มีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งในปัจจุบันการสื่อสารต้องใช้เครื่องมือที่ทันสมัยและรวดเร็ว ภาษาอังกฤษจะเป็นภาษาที่แทรกอยู่ในการใช้เครื่องมือต่างๆ เหล่านั้น และข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสาร ตำราทางวิชาการ ตลอดจนสินค้าประเภทต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ จึงถือได้ว่าภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาสังคม คนที่มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษได้ดีจะเป็นผู้ที่มีโอกาสดีในสังคม (กรมวิชาการ, 2542: 1)

จากความสำคัญของภาษาอังกฤษต่อการดำรงชีวิตประจำวันดังกล่าวข้างต้น การให้ความสนใจและเอาใจใส่ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจึงจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานที่ดีทางด้านความรู้และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้แก่เด็ก กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับประถมศึกษา โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ สามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 1)

จุดประสงค์ของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจึงไม่ได้เรียนเพื่อความรู้เกี่ยวกับภาษาเท่านั้น แต่เรียนเพื่อให้สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามความต้องการในสถานการณ์ต่างๆ สำหรับผู้เรียนในระดับเตรียมความพร้อม (ช่วงชั้นที่ 1) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดคุณภาพของผู้เรียน เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยให้ผู้เรียนมีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เน้นทักษะการฟัง พูด เพื่อใช้ในการสื่อสารในเรื่องที่ใกล้ตัวและมีความสัมพันธ์กับตัวผู้เรียน

จากการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนพบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษต่ำ โดยมีปัญหาด้านการฟัง พูดภาษาอังกฤษมากที่สุด (วาสนา มณีนาค, 2549: 2) สาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำในด้านทักษะการฟัง และพูดนั้น ส่วนหนึ่งเกิดจากสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยังไม่ส่งเสริมให้มีการฝึกทักษะการฟัง พูด เท่าที่ควร ยังเน้นเกี่ยวกับโครงสร้างของภาษามากกว่าการสื่อสารอย่างมีความหมาย และใน

การจัดการเรียนการสอนไม่เน้นการฝึกใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน ดังนั้นในการสอนภาษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้นั้น จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกการใช้ภาษาได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องให้มากที่สุด

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารได้ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของหลักสูตรนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องนำแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษามาใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจกำหนดเป้าหมายและเนื้อหาของการเรียนการสอน ตลอดจนเลือกรูปแบบและกิจกรรมในการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักสูตรที่ต้องการให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารได้ ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษามีหลายแนวคิดด้วยกัน แนวคิดในการสอนภาษาที่สำคัญได้แก่ แนวคิดที่เน้นพฤติกรรม แนวคิดที่เน้นความรู้ความเข้าใจ แนวคิดที่เน้นการสื่อสาร และแนวคิดด้านมานุษยวิทยา (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2539: 246) แต่ละแนวคิดช่วยสร้างความคิดที่เป็นระบบให้แก่ครูผู้สอนช่วยให้ทราบถึงการวิเคราะห์ สังเคราะห์ หรือกรอบในการพัฒนามโนมติเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษา

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาที่สองที่ได้รับความนิยมกันมาก (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2539: 21) และมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร คือ การสอนภาษาด้วยแนวคิดวิถีธรรมชาติ (The Natural Approach) เป็นแนวคิดการสอนภาษาที่อาศัยลักษณะธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษาแม่ พัฒนาโดย Krashen และ Terrell (2000) แนวคิดวิถีธรรมชาติให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการสื่อสาร โดยให้ความสำคัญกับการฟังและการพูดก่อน แล้วจึงไปพัฒนาการอ่านและการเขียน เนื่องจากทักษะการฟังเป็นทักษะที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับช่วงแรกของการเรียนรู้ภาษา เพราะเป็นช่วงที่เด็กยังไม่สามารถสร้างคำพูดได้ เป็นการสอนภาษาที่เน้นการให้ตัวป้อนทางภาษาหรือข้อมูลทางภาษาที่เข้าใจได้มากที่สุด (Comprehensible Input) ให้แก่ผู้เรียน และเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญต่อความรู้สึกของผู้เรียน มีความมุ่งหมายที่จะทำให้ผู้เรียนมีตัวกั้นกรองทางด้านจิตใจ (Affective Filter) ที่ลดลงให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยคำนึงถึงการขจัดหรือลดความวิตกกังวลของผู้เรียน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการรับภาษาจากการได้รับตัวป้อนทางภาษาหรือข้อมูลทางภาษาที่สามารถเข้าใจได้ กล่าวคือ การทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ภาษาได้ดีขึ้น การสอนภาษาตามแนวคิดวิถีธรรมชาติ (The Natural Approach) จะไม่บังคับให้ผู้เรียนแสดงออกทางภาษาเมื่อผู้เรียนยังไม่พร้อม ผู้เรียนสามารถตอบสนองความเข้าใจทางภาษาด้วยการแสดงท่าทาง เมื่อผู้เรียนพร้อมจึงสามารถแสดงออกทางภาษา เกิดการพัฒนาทักษะการพูดจนกระทั่งผู้เรียนสามารถสร้างประโยคด้วยตนเองได้ในที่สุด

แนวคิดวิถีธรรมชาตินี้พัฒนาขึ้นโดย Terrell ครูสอนภาษาสเปนในรัฐแคลิฟอร์เนีย ผู้มีประสบการณ์ด้านการสอนแบบธรรมชาติ Terrell ได้นำแนวคิดวิถีธรรมชาติไปทดลองสอนภาษา

อื่นๆจนเป็นที่แพร่หลายและได้รับความสนใจกันมากทั้งการสอนภาษาต่างประเทศและการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองให้กับผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา (Richards and Rodgers, 1986: ออนไลน์) นอกจากนี้ยังมีการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนด้วยแนวคิดวิธีธรรมชาติ ซึ่งผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีการพัฒนาความสามารถทางภาษาอยู่ในเกณฑ์ที่ดี การสอนด้วยแนวคิดวิธีธรรมชาติจะทำให้ผู้เรียนมีความสามารถทางด้านการฟัง พูด การใช้ภาษาอังกฤษ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น (อนงค์กร ศรีเจริญ, 2548) ในด้านเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแนวคิดวิธีธรรมชาติ มีเจตคติต่อการเรียนที่ดีขึ้น มีแรงจูงใจและความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษที่สูงขึ้น (ฐณมณ สมชนะ, 2549)

ในการจัดการเรียนการสอนด้วยแนวคิดวิธีธรรมชาติเน้นไปที่การจัดกิจกรรมเพื่อการรับภาษาโดยการให้ตัวป้อนทางภาษาที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ (Comprehensible Input) ซึ่งจะต้องมีปริมาณที่เพียงพอ และให้ความสำคัญกับการจัดหรือลดความวิตกกังวลของผู้เรียน ด้วยการสร้างแรงจูงใจในการเรียนและเพิ่มความมั่นใจแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการรับภาษาได้มากที่สุด ดังนั้นครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องนำสื่อและกิจกรรมมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการสอนโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติ และต้องการศึกษาผลของการสอนตามแนวคิดดังกล่าวว่าสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษได้หรือไม่ ผู้เรียนจะมีพัฒนาการในการเรียนรู้ภาษาอยู่ในขั้นใด การสอนด้วยแนวคิดดังกล่าวทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษได้หรือไม่ โดยเล็งเห็นว่าการสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติดังกล่าว น่าจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษ ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ มีความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสารได้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติ
2. เพื่อศึกษาพัฒนาการในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติ
3. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติ

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษตามแนวคิดวิธีธรรมชาติ ส่งผลต่อความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร
2. ทำให้ทราบถึงพัฒนาการในการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษตามแนวคิดวิธีธรรมชาติว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการในการเรียนรู้ภาษาอยู่ในขั้นใด
3. ทำให้ทราบว่า นักเรียนที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษตามแนวคิดวิธีธรรมชาติมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับเตรียมความพร้อม (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1) ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายคุณภาพพิบูลทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 จำนวน 360 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนมุสลิม 100 เปอร์เซนต์ สือสารโดยใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาที่ 1 ภาษาไทยเป็นภาษาที่ 2 และภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 3 ได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนบ้านปลาลาก อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี จำนวน 26 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ความสามารถทางภาษาอังกฤษ

2.2.2 พัฒนาการในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

2.2.3 เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 40 นาที รวมทั้งหมด 24 ชั่วโมง

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ เนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษซึ่งเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน (Daily Life) แบ่งออกเป็น 2 หน่วย ได้แก่

Unit 1 : Learning to Understand

TOPICS

1. Parts of the body
2. Numbers
3. Objects in the classroom

Unit 2 : Students in the classroom (identification and description of objects in the classroom)

TOPICS

1. My school things and colors
2. My school things, colors, and numbers
3. My school things and colors
4. My classroom, numbers, and colors
5. My body, numbers, and colors

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดความหมายคำศัพท์สำหรับการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติ หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนที่อาศัยการนำหลักการเรียนรู้ตามลักษณะธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษาแม่ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการสื่อสาร เริ่มจากการพัฒนาทักษะทางการฟังเพื่อความเข้าใจก่อน โดยเน้นการให้ตัวป้อนทางภาษาหรือข้อมูลทางภาษาที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ อีกทั้งยังให้ความสำคัญต่อความรู้สึกของผู้เรียน มีความมุ่งหมายที่จะทำให้ผู้เรียนมีตัวกั้นกรองทางด้านจิตใจ (Affective Filter) ที่ลดลง

ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยคำนึงถึงการจัดหรือลดความวิตกกังวลของผู้เรียน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการรับภาษาจากการได้รับตัวป้อนทางภาษาหรือข้อมูลทางภาษาที่สามารถเข้าใจได้ (Comprehensible Input) ไม่บังคับให้ผู้เรียนแสดงออกทางภาษาเมื่อผู้เรียนยังไม่พร้อม ผู้เรียนสามารถตอบสนองความเข้าใจทางภาษาด้วยการแสดงท่าทาง เมื่อผู้เรียนพร้อมจึงสามารถแสดงออกทางภาษา เกิดการพัฒนาทักษะการพูดจนกระทั่งผู้เรียนสามารถสร้างประโยคด้วยตนเองได้ในที่สุด

2. ความสามารถทางภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในการฟังคำ ประโยค หรือข้อความแล้วสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง ความสามารถในการพูดหรือตอบคำถามด้วยคำ วลี หรือประโยคสั้นๆได้ รวมทั้งความสามารถในการอธิบายสิ่งต่างๆที่อยู่ใกล้ตัวและสามารถพูดโต้ตอบได้อย่างเหมาะสม วัดจากแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

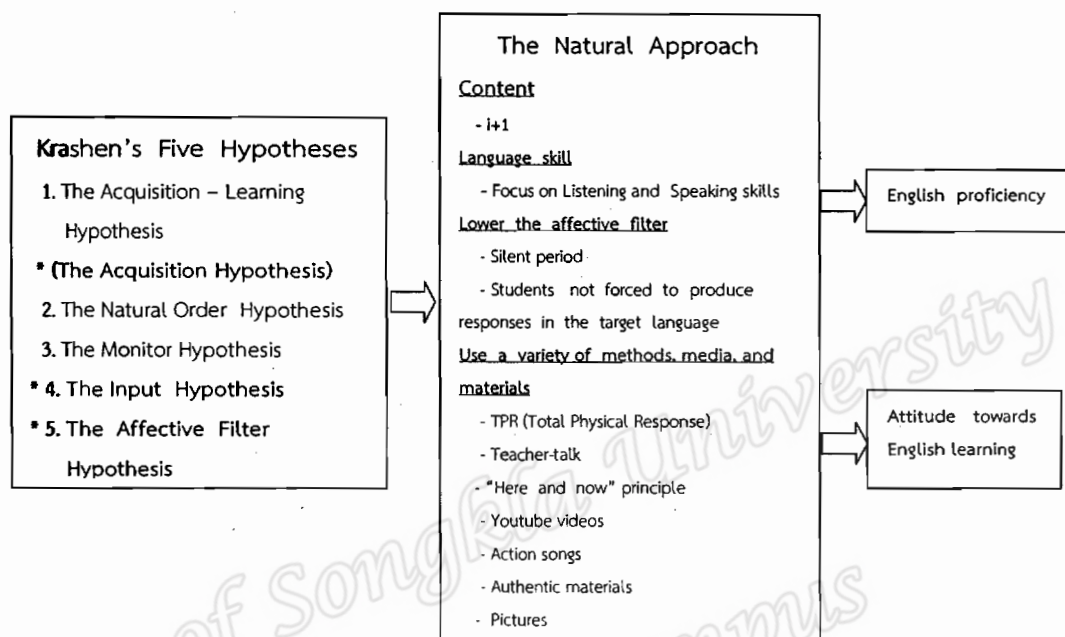
3. พัฒนาการในการเรียนรู้ภาษา หมายถึง พัฒนาการของความสามารถในการฟังพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ชั้นคือ 1) ชั้นก่อนการพูด (Prespeech) หรือ ชั้นการฟังเพื่อความเข้าใจ (Listening Comprehension) 2) ชั้นพูดช่วงเริ่มต้น (Early Production) 3) ชั้นพัฒนาความสามารถด้านการพูด (Extending Production) วัดโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วนำคะแนนมาแปลผลโดยเทียบกับชั้นของพัฒนาการในการเรียนรู้ภาษา 3 ชั้น

4. เจตคติ หมายถึง คุณลักษณะที่เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านจิตใจซึ่งเป็นตัวกำหนดการแสดงออกทางความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งทั้งในทางบวกและทางลบ เช่น ชอบ เห็นด้วย หรือไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับสิ่งนั้นและความรู้สึกเป็นตัวกำหนดให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มของการตอบสนองต่อสิ่งนั้นได้ทางหนึ่ง ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง การแสดงออกทางความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ หลังจากการเรียนการสอนด้วยแนวคิดวิถีธรรมชาติ วัดได้จากการทำแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. นักเรียนระดับเตรียมความพร้อม หมายถึง นักเรียนที่ยังไม่เคยเรียนภาษาอังกฤษมาก่อนหรือนักเรียนที่อยู่ในวัยเริ่มต้นเรียนภาษาอังกฤษ ในที่นี้หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนบ้านปลากง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี จำนวน 26 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพประกอบ 1 The Natural Approach Model
รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิธธรรมชาติ

ในการวิจัยครั้งนี้ยึดสมมติฐาน 5 ประการของ Krashen เป็นหลัก และใช้แนวคิดวิธธรรมชาติ (The Natural Approach) ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสามารถทางภาษาอังกฤษและเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ